

dette Spørgsmaal, og de Beregninger, jeg har foretaget, er jeg kommet til det Resultat, at man, naar man er nødt til at holde sig til den her givne Ramme, kunde naa et nogenlunde tilfredsstillende Resultat, hvis man kunde opnaa et Antal Tillægsmandater af ca. 25 pCt. Det kunde naas ved, at man gik lidt videre end her foreslaaet i Nedlæggelsen af smaa Kredse. Jeg havde tænkt mig Nedlæggelsen af 6 Kredse, og jeg kunde ogsaa tænke mig, at man i Udvalget gjorde et Forsøg i den Retning, altsaa søgte 2 Kredse nedlagt udover de 4 smaa Kredse, som foreslaas nedlagt, og dernæst gik over til straks at gennemføre Enkeltmandskredse i København, hvorved der vilde vindes 6 Tillægsmandater, hvis man gjorde de nuværende Afstemningskredse til Valgkredse. Man vilde saa til de 23 nuværende Tillægsmandater faa 6 fra København og 6 i Provinserne; det var i alt 35, altsaa 35 af 140 eller 25 pCt. Jeg tror, det vilde hjælpe i ikke ringe Grad til et mere retfærdigt Resultat, end der vil fremkomme, hvis man bevarer det nuværende.

Hvad den endelige Valglov angaar, holder den sig ogsaa til det nuværende Princip. Den gennemfører dette Princip nogenlunde rationelt; det hilser jeg med Glæde. Ogsaa der kunde vi fra vor Side ønske, at man gik noget videre. Vi erkender, at der er en stærk Tilstræbelse efter og Tilmærkelse til den Ligelighed, som Grundlovens § 32 foreskriver, men helt naar man den alligevel ikke. Efter den endelige Valglov vil Indbyggertallet pr. Mandat i Jylland være 19 020, Øerne 19 610 og i Hovedstaden 21 333. Gennemsnitstallet vil være 19 686. Man ser altsaa, at Hovedstaden i ikke ringe Grad forurettes, om end naturligvis i langt mindre Grad end hidtil. Hvad Vælgertallet angaar, vil det gennemsnitlig pr. Mandat være i Jylland 7 371, paa Øerne 8 262, i Hovedstaden 9 003, gennemsnitlig 8 017. Ogsaa her forurettes Hovedstaden — det er særlig Jylland, der har Fordelen —, om end naturligvis, som jeg siger, i langt mindre Grad end hidtil.

Nu kom det ærede Medlem fra Skern-Kredsen nærmere ind paa dette Forhold og vilde hævde, at det var fuldkommen rigtigt, at der var en saadan Ulighed. Den er jo saa stor, at ved sidste Valg betød 100 Vælgere i Jylland lige saa meget som 115 paa Øerne og lige saa meget som 146 i Hovedstaden. Saa stor er Forskellen, at der skal 146 Vælgere i Hovedstaden til at veje 100 jyske Vælgere op. Nu vilde

det ærede Medlem hævde, at det var fuldkommen rimeligt, vi kunde godt blive ved at leve paa det Forhold Valg efter Valg — det vil snarere forrykkes endnu mere til Ugunst for Hovedstaden end hidtil —, og han hævdede der Hensynet til Befolkningstætheden. Det ærede Medlem glemte een Ting, men ogsaa en meget væsentlig Ting: han glemte § 32 i vor nye Grundlov af 5. Juni 1915 (*Sigurd Berg: Tværtimod*). Det var netop, hvad det ærede Medlem gjorde, og det vil han aldeles ikke kunne komme fra. § 32 foreskriver, at der skal være en ligelig Repræsentation af alle Anskuelser i Befolkningen, *en ligelig Repræsentation*. For Anskuelsernes Vedkommende kan han i alt Fald ikke paa nogen Maade hævde, at et Parti i Jylland f. Eks. skal have en større Repræsentation for sine Anskuelser end et Parti i Hovedstaden eller paa Øerne. Det er ganske grundlovsstridigt. Anskuelserne skal være ligeligt repræsenterede, det er Grundlovens klare og tydelige Bud. Men saa vil det ærede Medlem hævde, at der rent lokalt kan tages et vist Hensyn til tyndtbefolkede Egne, og det er selvfølgelig en anden Ting. Men det ærede Medlem vil ikke have Ligelighed i Repræsentationen, han lægger en saadan Vægt paa den lokale Ulighed, at den ogsaa skal spille ind ved at gøre Repræsentationen for Anskuelserne ulige.

Her vil vel nok det ærede Medlem fra Skern hævde, at Grundlovens § 32 foreskriver en vis Hensyntagen til Befolkningstætheden, men Grundlovens § 32 foreskriver noget andet og mere. Den foreskriver nemlig ogsaa, at der skal tages Hensyn til Vælgertallet, og det er særlig fra det ærede Medlems Partis Side, man i sin Tid har været ivrig derfor. Jeg strejfede dette Spørgsmaal i Gaar under Grundlovsdebatten og vender her tilbage til det. Jeg skal nævne nogle Tal, som er meget oplysende. Naar man fra Venstres Side i sin Tid var saa ivrig for at faa fastslaaet, at der ved Kredsinddelingen ogsaa skulde tages Hensyn til Vælgertallet, var det, fordi Vælgerprocenten var større ude paa Landet end inde i Byerne og særlig i København. Vælgerprocenten, den Brøkdelen af Indbyggerne, som var valgberettiget, var i 1849 14,5. Den steg ganske langsomt og jævnt, skønt Valgrets-betingelserne ikke forandredes, men paa Grund af hele den sociale Udvikling til at blive 17,5 i 1915. Det var en glædelig Fremgang, der vidnede om voksende politisk Liv og om kulturelt og økonomisk